

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Adam Bodnar

VIII.518.33.2015.JG/MK

Warszawa, dnia 8 października 2015 r.

Pan

gen. insp. Krzysztof Gajewski

Komendant Główny Policji

ul. Puławska 148/150

02 – 624 Warszawa

Szanowny Panie Komendancie,

Z głębokim niepokojem przyjmuję informacje o przebiegu demonstracji organizowanych w wielu polskich miastach przez przeciwników przyjęcia uchodźców do Polski. W mojej ocenie prezentowane podczas tych zgromadzeń zachowania, w tym niektóre wypowiedzi uczestników demonstracji, **mogą przekraczać granice wolności słowa, a nawet wypełniać znamiona czynu zabronionego**. Z relacji medialnych jednoznacznie wynika, że niektóre hasła skandowane przez demonstrantów mają charakter znieważenia grupy ludności z powodu przynależności narodowej lub wyznaniowej. Takie hasła to przykładowo: „Jeb.. Araba”, „J... islam”, „Islamiści pedofile”, „Ole, islam pier....”, „Refugees goatfuckers”, „Jeśli tutaj przyjedziecie, ostry wpier... dostaniecie”.

Brak szybkiej i adekwatnej reakcji ze strony właściwych organów państwowych na zdarzenia motywowane nienawiścią, sprzyjają narastaniu wrogich postaw, utrwalaniu negatywnych stereotypów i uprzedzeń. W ocenie Rzecznika Praw Obywatelskich **konieczne jest wzmoczenie wysiłków w celu przeciwstawienia się rosnącej fali nienawiści wobec migrantów**. Szczególna odpowiedzialność spoczywa w tym zakresie na organach ścigania, zobowiązanych do zapewnienia bezpieczeństwa wszystkim osobom przebywającym na terytorium naszego kraju, w tym odpowiedniego reagowania na przestępstwa dyskryminacyjne. Należy bowiem zgodzić się z Europejskim Trybunałem Praw Człowieka, który podkreśla, że taka dyskryminacja, ze względu na jej niebezpieczne skutki, wymaga od władz specjalnej czujności i stanowczej reakcji. To z tego powodu władze muszą użyć wszystkich dostępnych środków do zwalczania rasizmu i przemocy na tle rasistowskim, wzmacniając w ten sposób demokratyczną wizję społeczeństwa, w którym różnorodność nie jest odbierana jako zagrożenie, ale źródło jego bogactwa (§ 145 wyroku w sprawie Nachova i inni przeciwko Bułgarii z dnia 6 lipca 2005 r., skarga nr 43577/98 i 43579/98). Efektywne działanie właściwych służb prowadzi do napiętnowania mowy nienawiści, a w osobach

będących członkami mniejszości narodowych wzmacnia zaufanie, że są chronione przed przemocą w jej różnych formach. Brak takich działań prowadzi z kolei do odwrotnych rezultatów, co niestety możemy aktualnie obserwować.

Zgodnie z przepisem art. 18 ustawy z dnia 3 grudnia 2010 r. o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania (Dz. U. z 2010 r. Nr 254, poz. 1700, ze zm.), Rzecznik Praw Obywatelskich, jako organ niezależny, wykonuje zadania dotyczące realizacji zasady równego traktowania. Poszanowanie praw mniejszości jest jednym z podstawowych standardów demokratycznego państwa prawnego. Dlatego też przeciwdziałanie rasizmowi, ksenofobii oraz związanej z nimi nietolerancji zaliczam do priorytetowych kierunków mojej aktywności.

Wobec powyższego, działając na podstawie przepisu art. 13 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2014 r., poz. 1648, ze zm.), zwracam się do Pana Komendanta z uprzejmą prośbą o przedłożenie informacji, czy podczas wykonywanych przez funkcjonariuszy Policji czynności służbowych w czasie trwania antymigranckich manifestacji na terenie wielu miast w Polsce (m.in.: w Gdańsku, Katowicach, Krakowie, Legnicy, Lublinie, Łodzi, Szczecinie, Warszawie i Wrocławiu) odbywających się od września br., odnotowano zdarzenia, które wypełniały znamiona czynu zabronionego, w szczególności z art. 119, art. 256 i art. 257 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, ze zm.). Będę wdzięczny za poinformowanie mnie o liczbie tego rodzaju postępowań, które wszczęto w wyniku podjęcia odpowiednich działań przez funkcjonariuszy Policji, reagujących na zaistniałe zdarzenia, z uwzględnieniem danych o organie prowadzącym lub nadzorującym prowadzone czynności.

Jednocześnie, wobec narastającego poczucia zagrożenia bezpieczeństwa wśród osób należących do niektórych mniejszości etnicznych, narodowych i wyznaniowych, proszę o wskazanie, czy w Policji podejmowane są, a jeżeli tak to jakie, działania mające na celu zapewnienie oczekiwanej skuteczności ze strony tej służby w zakresie ochrony osób przebywających już na terytorium Polski i tych, których przyjazd jest planowany.

Ponadto uprzejmie informuję, że w sprawie poprawy efektywności postępowań dotyczących przestępstw z nienawiści zwróciłem się również do Prokuratury Generalnej.

Z poważaniem,

Podpis na oryginale

Załącznik 1. Pismo do Prokuratora Generalnego z dnia 25 września 2015 r.